

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2012. gada 5. jūlijā*

Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums — Kopienas augu šķirņu aizsardzības sistēma — Regula (EK) Nr. 2100/94 — Lauksaimnieku privilēģija — “Saprātīgas kompensācijas” jēdziens — Radušos zaudējumu atlīdzība — Pārkāpums

Lieta C-509/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 30. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 26. oktobrī, tiesvedībā

Josef Geistbeck un

Thomas Geistbeck

pret

Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits (referents), Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kassel*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 18. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Geistbeck* k-gu vārdā – *J. Beismann* un *M. Miersch*, *Rechtsanwälte*,
- *Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH* vārdā – *K. von Gierke* un *C. von Gierke*, *Rechtsanwälte*,
- Grieķijas valdības vārdā – *X. Basakou* un *A.-E. Vassilopoulou*, pārstāves,
- Spānijas valdības vārdā – *F. Díez Moreno*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *B. Schima* un *F. Wilman*, kā arī *M. Vollkommer*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

– noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2012. gada 29. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt noteiktas tiesību normas Padomes 1994. gada 27. jūlija Regulā (EK) Nr. 2100/94 par Kopienas augu šķirņu aizsardzību (OV L 227, 1. lpp.), kā arī Komisijas 1995. gada 24. jūlija Regulā (EK) Nr. 1768/95, ar ko īsteno noteikumus par izņēmumu lauksaimniecībā, kas paredzēts 14. panta 3. punktā Padomes Regulā (EK) Nr. 2100/94 par Kopienas augu šķirņu aizsardzību, kurā grozījumi ir izdarīti ar Komisijas 1998. gada 3. decembra Regulu (EK) Nr. 2605/98 (OV L 328, 6. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1768/95”).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību, kuras ietvaros lauksaimnieki *Geistbeck* k-gi vēršas pret *Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH* (turpmāk tekstā – “STV”), kura pārstāv aizsargāto augu šķirņu *Kuras, Quarta, Solara* un *Marabel* īpašniekus, sakarā ar prasītāju pamatlietā veikto šo šķirņu audzēšanu, tās nedeklarējot pilnībā.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Saskaņā ar Regulas Nr. 2100/94 11. pantu tiesības uz Kopienas augu šķirņu aizsardzību ir “selecionāram”, t.i., “personai, kas selekcionējusi vai atklājusi un attīstījusi attiecīgo šķirni, vai viņas tiesību pārņēmējam”.
- 4 Šīs regulas 13. pantā ar nosaukumu “Kopienas augu šķirņu aizsardzības tiesību īpašnieka tiesības un aizliegtās darbības” ir noteikts:

“1. Kopienas augu šķirņu aizsardzības nolūks ir panākt, ka Kopienas augu šķirņu aizsardzības tiesību īpašnieks vai īpašnieki, kas šeit turpmāk saukti par “īpašnieku”, ir tiesīgi veikt darbības, kas izklāstītas 2. punktā.

2. Neierobežojot 15. un 16. pantu, attiecībā uz šķirnes komponentiem vai no aizsargājamās šķirnes ievākto materiālu, šeit turpmāk abi saukti “materiāls”, vajadzīga īpašnieka atļauja šādām darbībām:

- a) ražošanai vai atjaunošanai (pavairošanai);

[..]

Īpašnieks var dot atļauju, ievērojot [nosakot] nosacījumus un ierobežojumus.

[..]”

- 5 Minētās regulas 14. panta ar nosaukumu “Atkāpe no Kopienas augu šķirņu aizsardzības” 1. punktā ir noteikts:

“Neatkarīgi no 13. panta 2. punkta un lauksaimniecības produkcijas aizsardzības nolūkā lauksaimnieki pavairošanai laukā paši savā īpašumā drīkst lietot ievākto produktu, ko viņi ieguvuši, savā saimniecībā stādot tās šķirnes pavairojamo materiālu, kura nav šķirnes hibrīds vai sintētiska šķirne, uz ko attiecas Kopienas augu šķirņu aizsardzība.”

6 Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punktā ir paredzēts:

“Nosacījumus 1. punktā paredzētās atkāpes īstenošanai un selekcionāra un lauksaimnieka likumīgo interešu aizstāvībai pirms šīs regulas stāšanās spēkā nosaka īstenošanas noteikumos, ievērojot 114. pantu, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

[..]

— sīkzemniekiem nav jāmaksā nekāda atlīdzība īpašniekam; [..]

[..]

— citiem lauksaimniekiem jāmaksā īpašniekam taisnīga atlīdzība, kas ir ievērojami zemāka nekā summa, ko iekasē par tās pašas šķirnes pavairojamā materiāla licencētu ražošanu tādā pašā platībā [reģionā]; attiecīgās taisnīgās atlīdzības faktiskais apjoms laika gaitā var mainīties, ievērojot to, kādā mērā izmanto 1. punktā paredzēto atkāpšanos attiecībā uz attiecīgo šķirni,

[..]

— lauksaimnieki vai pārstrādātāji sniedz īpašniekiem pēc viņu pieprasījuma attiecīgu informāciju; [..].”

7 Šīs regulas 94. pantā, kas attiecas uz civilprasībām, kuras var tikt celtas saistībā ar tādu augu šķirnes izmantošanu, kas veido pārkāpumu, ir noteikts:

“1. Lai kurš

a) nebūdamas tiesīgs to darīt, veiktu vienu no 13. panta 2. punktā izklāstītajām darbībām attiecībā uz šķirni, kam ir piešķirta Kopienas augu šķirņu aizsardzība

[..]

īpašnieks viņu var iesūdzēt tiesā, lai viņš novērstu šādu pārkāpumu vai samaksātu saprātīgu kompensāciju, vai veiktu kā vienu, tā otru.

2. Lai kurš tā rīkotos apzināti vai nolaidības dēļ, viņš turklāt atlīdzina īpašniekam jebkādus papildu zaudējumus, kas radušies no attiecīgās darbības. Nenožīmīgas nolaidības gadījumā šīs prasības var samazināt atbilstīgi šādas nenozīmīgas nolaidības pakāpei, tomēr ne tādā mērā, lai tās būtu mazākas nekā labums, ko tādējādi ieguvusi persona, kura izdarījusi attiecīgo pārkāpumu.”

8 Valstu tiesību aktu pārkāpumu jomā papildu piemērošana ir noregulēta minētās regulas 97. pantā, kura 1. punktā ir paredzēts:

“Ja puse, kas ir atbildīga saskaņā ar 94. pantu, sakarā ar pārkāpumu guvusi ienākumus uz īpašnieka vai tās personas rēķina, kurai piešķirtas izmantošanas tiesības, tad tiesas, kuras ir kompetentas saskaņā ar 101. vai 102. pantu, attiecībā uz zaudējumu atlīdzināšanu piemēro savas valsts tiesību normas, to skaitā starptautisko privāttiesību normas.”

Regula Nr. 1768/95

9 Regulas Nr. 1768/95 2. panta 1. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

“Šīs regulas 1. pantā minētos nosacījumus īsteno gan selekcionāru pārstāvošais īpašnieks, gan lauksaimnieks, rīkojoties tā, lai aizsargātu viens otra likumīgās intereses.”

- 10 Regulas Nr. 1768/95 5. pantā, kurā ir paredzēti zemāk minētie noteikumi attiecībā uz īpašniekam maksājamo atlīdzību, ir noteikts:

“1. Taisnīgas atlīdzības apjomi, kas jāmaksā īpašniekam saskaņā ar pamatregulas 14. panta 3. punkta ceturto ievilkumu, var būt līguma priekšmets līgumā starp īpašnieku un attiecīgo lauksaimnieku.

2. Ja šāds līgums nav noslēgts vai nav piemērojams, atlīdzības apjomi ir ievērojami zemāki par to, ko iekasē par tās pašas šķirnes viszemākās oficiāli sertificētās kategorijas pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu tādā pašā platībā [reģionā].

[..]

2. Ja 2. punktā minētajā gadījumā līgums, kā tas minēts 4. punktā, nav piemērojams, tad maksājamā atlīdzība ir 50 % no summām, ko iekasē par pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu tādā pašā platībā [reģionā], kā norādīts 2. punktā.

[..]”

- 11 Šīs regulas 14. panta attiecībā uz uzraudzību, ko īpašnieks īsteno pār lauksaimnieka saistību izpildi, 1. punktā ir paredzēts:

“Lai īpašnieks veiktu uzraudzību pār to, kā tiek ievēroti pamatregulas 14. panta noteikumi, kā precizēts šajā regulā, attiecībā uz lauksaimnieka pienākumu izpildi, lauksaimnieks, pēc īpašnieka pieprasījuma:

- a) sniedz pierādījumus, kas pamato informāciju, ko viņš sniedzis saskaņā ar 8. pantu, pievienojot tiem tādus pieejamus dokumentus kā fakturrēķinus, izmantotas etiķetes vai jebkādu citu atbilstošu apstiprinājumu, kas prasīts saskaņā ar 13. panta 1. punkta noteikumu un kas attiecas uz:

— to, ka jebkāda trešā persona veic šķirnes īpašnieka iegūtā produkta apstrādi audzēšanai, vai

— šīs regulas 8. panta 2. punkta e) apakšpunkta gadījumā – šķirnes īpašnieka pavairojamā materiāla piegādi,

vai pierādījumiem [pierādījumus] par zemi vai uzglabāšanas iekārtām;

- b) dara zināmus vai pieejamus pierādījumus, kas prasīti 4. panta 3. punktā vai 7. panta 5. punktā.”

- 12 Regulas Nr. 1768/95 18. pantā ir noteikts:

“1. Šīs regulas 17. pantā minēto personu īpašnieks var iesūdzēt tiesā, lai tā pildītu pienākumus saskaņā ar pamatregulas 14. panta 3. punktu, kā precizēts šajā regulā.

2. Ja šāda persona atkārtoti un apzināti nepilda savus pienākumus saskaņā ar pamatregulas 14. panta 3. punkta ceturto ievilkumu attiecībā uz viena īpašnieka vienu vai vairākām šķirnēm, pienākums īpašniekam atlīdzināt jebkādu turpmāku kaitējumu saskaņā ar pamatregulas 94. panta 2. punktu attiecas vismaz uz vienreizēji izmaksājamu [paušālu] summu, ko aprēķina, pamatojoties uz četrkārtīgu apjomu, ko iekasē par atbilstošā daudzuma aizsargātas šķirnes pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu tādā pašā platībā [reģionā], ar to neietekmējot lielāka kaitējuma atlīdzināšanu.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 13 Laikposmā no 2001. līdz 2004. gadam *Geistbeck* k-gi, iepriekš informējot *STV*, veica aizsargātu šķirņu *Kuras*, *Quarta*, *Solara* un *Marabel* audzēšanu. Tomēr pēc pārbaudes *STV* konstatēja, ka faktiski audzētie apjomi bija lielāki nekā deklarētie apjomi, dažos gadījumos šos pēdējos pārsniedzot vairāk nekā trīs reizes. Tādējādi *STV* pieprasīja samaksāt naudas summu EUR 4576,15 apmērā, kas atbilstot atlīdzībai, uz kuru tai esot tiesības. Tā kā prasītāji pamatlietā samaksāja tikai pusi no šīs summas, *STV* cēla prasību, prasot samaksāt atlikušo summu, kā arī atlīdzināt pirms tiesvedības radušos izdevumus EUR 141,05 apmērā.
- 14 Šī prasība pirmajā instancē tika apmierināta. Prasītāju pamatlietā iesniegtā apelācijas sūdzība tika noraidīta. Pēc tam šie pēdējie minētie “Revision” kārtībā iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā.
- 15 Šī tiesa, pamatojoties uz Tiesas 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-305/00 *Schulin (Recueil, I-3525. lpp.)*, uzskatīja, ka lauksaimnieks, kurš nav pienācīgi izpildījis savu pienākumu sniegt aizsargātas augu šķirnes īpašniekam informāciju, nevar pamatoties uz Regulas Nr. 2100/94 14. panta 1. punktu un pret to var tikt celta prasība saistībā ar pārkāpumu atbilstoši šīs regulas 94. pantam, kā arī prasīta saprātīgas kompensācijas samaksa.
- 16 Minētajai tiesai ir radies jautājums par “saprātīgas kompensācijas”, kas atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktam tiek maksāta aizsargāto tiesību īpašniekam, un zaudējumu atlīdzības, kura tiek maksāta saskaņā ar šī panta 2. punktu, aprēķina kārtību.
- 17 Par šīs kompensācijas aprēķina pamatu esot iespējams ņemt vērā vai nu vidējo summu, ko iekasē par attiecīgās aizsargātas augu šķirnes pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu tādā pašā reģionā, vai arī maksājumu atļautas audzēšanas gadījumā atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta ceturtajam ievilkumam, skatot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1768/95 5. panta 5. punktu (turpmāk tekstā – “nodeva par atļautu audzēšanu”).
- 18 Pirmajā gadījumā pārkāpējam minētā vidējā summa būtu jāmaksā ar tādiem pašiem nosacījumiem un tarifiem kā trešai personai, kamēr otrajā gadījumā tas varētu izmantot privileģēto tarifu, kas ir rezervēts lauksaimniekiem, proti, 50 % no summas, kura ir maksājama par pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu.
- 19 Šajos apstākļos *Bundesgerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai “saprātīga kompensācija”, kas lauksaimniekam saskaņā ar Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktu ir jāmaksā Kopienas augu šķirņu aizsardzības tiesību īpašniekam par aizsargātas augu šķirnes pavairojamā materiāla, kas iegūts, to audzējot savā saimniecībā, izmantošanu, neizpildot Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punktā un Regulas Nr. 1768/95 8. pantā paredzētos pienākumus, ir jāaprēķina, pamatojoties uz vidējo nodevu, kas tiek iekasēta par attiecīgā aizsargāto augu šķirņu pavairojamā materiāla daudzuma licencētu audzēšanu tajā pašā reģionā, vai par pamatu ir jāņem (zemāka) atlīdzība, kas saskaņā ar Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta ceturto ievilkumu un Regulas Nr. 1768/95 5. pantu būtu maksājama atļautas audzēšanas savā saimniecībā gadījumā?
- 2) Ja par pamatu ir jāņem tikai atļautas audzēšanas savā saimniecībā gadījumā maksājamā atlīdzība,
- vai šāda veida situācijā un neraugoties uz to, ka lauksaimnieks tikai vienreiz paša vainas dēļ ir izdarījis pārkāpumu, augu šķirņu aizsardzības tiesību īpašnieks var aprēķināt paušālo atlīdzības summu par zaudējumiem, kas ir atlīdzināmi, piemērojot Regulas Nr. 2100/94 94. panta 2. punktu, pamatojoties uz nodevu par pavairojamā materiāla audzēšanas licences saņemšanu?

- 3) Vai “saprātīgas kompensācijas”, kas maksājama saskaņā ar Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktu, vai zaudējumu atlīdzības, kas maksājama, piemērojot minētās regulas 94. panta 2. punktu, aprēķinā var ņemt vērā vai ir jāņem vērā tās organizācijas īpaši būtisku kontroles pasākumu izmaksas, kura aizsargā liela augu šķirņu aizsardzības tiesību īpašnieku skaita tiesības, tādējādi piešķirot kompensāciju, kas sasniedz parasti savstarpēji vienojoties noteiktās kompensācijas vai maksājuma atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta ceturtajam ievilkumam divkāršu apmēru?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 20 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot apstākļus, kas ļauj noteikt “saprātīgas kompensācijas” summu, ko saskaņā ar Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktu maksā lauksaimnieks, kurš nav izpildījis tam atbilstoši šīs regulas 14. panta 3. punkta ceturtajam un sestajam ievilkumam piemērojamās prasības. It īpaši tā jautā, vai par šīs kompensācijas aprēķina pamatu tai vērā ir jāņem atlīdzība, kas tiek iekasēta par šīs pašas šķirnes pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu tajā pašā reģionā, tā saukto “S-licenci”, vai arī Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta ceturtajā ievilkumā minētā atlīdzība par atļautu audzēšanu, kuras apmērs saskaņā ar Regulas Nr. 1768/95 5. panta 5. punktu ir 50 % no summām, ko iekasē par pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu.
- 21 Vispirms ir jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 13. panta 2. punktam attiecībā uz šķirnes komponentiem vai aizsargājamās šķirnes ievākto materiālu ir vajadzīga Kopienas augu šķirnes aizsardzības tiesību īpašnieka atļauja, tostarp audzēšanai vai atjaunošanai (pavairošanai), kvalitātes uzlabošanai pavairošanas nolūkā, piedāvāšanai pārdošanai, pārdošanai vai kādai citādi laišanai tirgū un uzglabāšanai šiem nolūkiem (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Schulin*, 46. punkts).
- 22 Šajā kontekstā Regulas Nr. 2100/94 14. pants ir atkāpe no Kopienas augu šķirnes aizsardzības tiesību īpašnieka atļaujas principa (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Schulin*, 47. punkts), jo ievāktā produkta izmantošanai, ko lauksaimnieki savā īpašumā veic pavairošanas laukā vajadzībām, nav vajadzīga Kopienas aizsardzības tiesību īpašnieka atļauja, ja tie izpilda noteiktus minētā 14. panta 3. punktā tieši norādītos nosacījumus.
- 23 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka, ja lauksaimnieks, kas lieto ievākto produktu, kurš iegūts, stādot aizsargātas augu šķirnes pavairojamo materiālu, nesamaksā īpašniekam taisnīgu atlīdzību, tas nevar atsaukties uz Regulas Nr. 2100/94 14. panta 1. punktu un tādējādi ir uzskatāms par tādu, kurš bez atļaujas izdarījis vienu no šīs regulas 13. panta 2. punktā minētajām darbībām (iepriekš minētais spriedums lietā *Schulin*, 71. punkts).
- 24 Situācija, kādā ir prasītāji pamatlietā, ir līdzīga to lauksaimnieku situācijai, kuri nav samaksājuši Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta ceturtajā ievilkumā paredzēto “taisnīgo atlīdzību”, jo, nedeklarējot ievāktā audzēšanai paredzētā produkta kopējā daudzuma daļu, prasītāji pamatlietā nav samaksājuši minēto atlīdzību.
- 25 No minētā izriet, ka nedeklarēto sēklu iesēšana, ko ir veikuši prasītāji pamatlietā, kā to pamatoti norāda iesniedzējtiesa, ir “pārkāpums” Regulas Nr. 2100/94 94. panta izpratnē. Tādējādi saprātīgas kompensācijas, kāda *Geistbeck* k-giem ir jāmaksā prasītājai pamatlietā, aprēķināšanas kārtība ir nosakāma, piemērojot šo tiesību normu.

- 26 Šajā ziņā *Geistbeck* k-gi norāda, ka, tā kā Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta ceturtais ievilkums un 94. panta 1. punkts esot izteikti gandrīz identiskā redakcijā, “saprātīgā kompensācija”, kas ir maksājama atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktam, esot nosakāma, pamatojoties uz nodevu par atļautu audzēšanu.
- 27 Tomēr šāda interpretācija nevar tikt atbalstīta.
- 28 Pirmkārt, ir jākonstatē, kā ģenerālvokāts ir minējis savu secinājumu 43. punktā, ka, lai gan Regulas Nr. 2100/94 franču valodas versijā vārds “taisnīga atlīdzība” [*rémunération équitable*] ir izmantoti abās šajās tiesību normās, citu valodu versijās, tostarp vācu un angļu valodas versijās, tas tā nav. Tādējādi no minētajās Regulas Nr. 2100/94 tiesību normās izmantoto vārdu līdzības nevar tikt secināts, ka tajās ir iekļauti vieni un tie paši jēdzieni.
- 29 Otrkārt, ir jāuzsver, ka minētās regulas 14. pants kā izņēmums no Kopienas augu šķirņu aizsardzības principa ir jāinterpretē šauri un tādējādi to nav paredzēts piemērot citā kontekstā, nekā tieši paredzēts šajā pantā.
- 30 Kā ģenerālvokāts ir norādījis savu secinājumu 45.–47. punktā, Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta ceturtajā ievilkumā, skatot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1768/95 5. panta 5. punktu, paredzētā jēdziena “taisnīga atlīdzība” mērķis ir nodrošināt līdzsvaru starp lauksaimnieku un augu šķirņu īpašnieku savstarpējām likumīgajām interesēm.
- 31 Turpretim Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punkts, kura formulējumā nav paredzēta atšķirība atkarībā no personas, kas izdarījusi pārkāpumu, statusa, ir tieši vērst uz saprātīgas kompensācijas samaksu saistībā ar pārkāpumu celtas prasības kontekstā.
- 32 No tā izriet, ka pamatlietas apstākļos nodeva par atļautu audzēšanu Regulas Nr. 2100/94 14. panta izpratnē nevar tikt izmantota par šīs regulas 94. panta 1. punktā paredzētās “saprātīgās kompensācijas” aprēķina pamatu.
- 33 Kā uz alternatīvu minētās kompensācijas aprēķina pamatu iesniedzējtiesa norāda uz nodevu par licencētu audzēšanu atbilstoši S-licencei.
- 34 Kā ir atgādināts šī sprieduma 23. punktā, lauksaimnieks, kas neizpilda saistības, kuras tam ir uzliktas tostarp atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punktam, skatot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1768/95 8. pantu, nevar izmantot šajā tiesību normā attiecībā uz to paredzēto privilēģiju.
- 35 Tādējādi tas ir aplūkojams kā trešā persona, kura ir veikusi vienu no Regulas Nr. 2100/94 13. panta 2. punktā paredzētajām darbībām, iepriekš tam nesaņemot atļauju.
- 36 Tā kā Regulas Nr. 2100/94 94. panta mērķis ir atlīdzināt augu šķirnes īpašniekam, kurš ir cietis pārkāpuma rezultātā, radušos zaudējumus, ir uzskatāms, ka, tā kā pamatlietā *Geistbeck* k-gi nevar atsaukties uz “lauksaimnieka privilēģiju”, t.i., šīs regulas 14. panta 1. punktā paredzēto atkāpi no Kopienas augu šķirņu aizsardzības, kā tā izriet no šī panta 3. punkta, šo zaudējumu apmērs atbilst vismaz summai, kura atbilst S-licencei, kas būtu jāieģādājas trešai personai.
- 37 Tātad, lai pamatlietas apstākļos noteiktu Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktā paredzēto “saprātīgo kompensāciju”, par aprēķina pamatu ir jāizmanto summa, kura atbilst nodevai par licencētu audzēšanu.
- 38 Pirmkārt, *Geistbeck* k-gi, lai iebilstu pret šādu interpretāciju, norāda, ka no pirmās ražas izrietošā pavairojamā materiāla kvalitāte esot zemāka par to, kāda ir minēta Regulas Nr. 2100/94 13. panta 2. punktā. Tomēr šāds arguments neattiecas uz lietu, jo aizsargātā materiāla pavairošana nevar ietekmēt ar šo materiālu saistīto intelektuālā īpašuma tiesību esamību.

- 39 Otrkārt, *Geistbeck* k-giem nav pamata apgalvot, ka tad, ja nodevai par audzēšanu ar S-licenci atbilstošo naudas summu uzskatītu par aprēķina pamatu “saprātīgai kompensācijai”, kuru atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktam maksā lauksaimnieks, kas nav izpildījis minētās regulas 14. panta 3. punktā, skatot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1768/95 8. pantu, paredzētās prasības, tas nozīmētu atzīt, ka šī 94. panta noteikumos ir paredzēta atlīdzība, kurai ir soda raksturs, kas esot pretēji šī panta mērķim.
- 40 Kā ir norādīts šī sprieduma 35. punktā, lauksaimnieks, kas nav atsaucies uz Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta noteikumiem, ir uzskatāms par trešo personu, kura bez atļaujas ir veikusi vienu no šīs regulas 13. panta 2. punktā paredzētajām darbībām. Tādējādi pārkāpēja gūtā priekšrocība, ko ir paredzēts kompensēt ar minētās regulas 94. panta 1. punktu, atbilst summai, kura ir ekvivalenta nodevai par audzēšanu ar S-licenci, kuru tas nav samaksājis.
- 41 Turklāt, ja par aprēķina pamatu, lai noteiktu pārkāpuma gadījumā maksājamo saprātīgo kompensāciju, tiktu ņemta nevis summa, kas atbilst nodevai par audzēšanu ar S-licenci, bet zemāka summa, kura atbilst nodevai par atļautu audzēšanu, lauksaimniekiem, kas attiecībā pret īpašniekiem nav izpildījuši savu informēšanas pienākumu, kurš tiem ir uzlikts atbilstoši Regulas Nr. 2100/94 14. panta 3. punkta sestajam ievilkumam un Regulas Nr. 1768/95 8. pantam, tiktu piešķirta priekšrocība, salīdzinot ar lauksaimniekiem, kuri pareizi ir deklarējuši iesētās sēklas.
- 42 Ar Regulas Nr. 2100/94 94. pantā paredzēto jēdzienu “saprātīga kompensācija” saistītais pamudinošais raksturs it īpaši ir izteikts tāpēc, ka saskaņā ar minētās regulas 14. panta 3. punkta piekto ievilkumu vienīgi īpašnieki ir atbildīgi par aizsargāto šķirņu izmantošanas atļautās audzēšanas kontekstā kontroli un uzraudzību un tādējādi tie ir atkarīgi no attiecīgo lauksaimnieku labticības un sadarbības.
- 43 No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka uz pirmo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka, lai noteiktu “saprātīgu kompensāciju”, ko saskaņā ar Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktu maksā lauksaimnieks, kurš ir izmantojis audzēšanā iegūto aizsargātas augu šķirnes pavairojamo materiālu, neizpildot pienākumus, kuri tam ir uzlikti atbilstoši šīs regulas 14. panta 3. punktam, skatot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1768/95 8. pantu, par aprēķina pamatu ir jāizmanto summa, kas atbilst nodevai par audzēšanu ar S-licenci.
- 44 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par trešo jautājumu

- 45 Atbilstoši trešā jautājuma formulējumam iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, pirmkārt, vai Regulas Nr. 2100/94 94. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka atlīdzības samaksa, kompensējot izdevumus, kas ir izlietoti augu šķirnes īpašnieka tiesību ievērošanas uzraudzībai, ir iekļaujama Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktā paredzētās saprātīgās kompensācijas aprēķinā vai arī šāds maksājums ir iekļaujams šī panta 2. punktā paredzētās zaudējumu atlīdzības summas aprēķinā. Otrkārt, iesniedzējtiesa jautā, vai, ja īpašnieks norāda uz šādiem zaudējumiem, šo atlīdzību var aprēķināt paušāli un vai tā var atbilst parasti savstarpēji vienojoties noteiktās kompensācijas vai divkāršam šīs regulas 14. panta 3. punkta ceturtajā ievilkumā paredzētās taisnīgās atlīdzības apmēram.
- 46 Komisija savos apsvērumos ir norādījusi, ka šis jautājums esot pilnībā hipotētisks, jo STV neesot prasījusi atlīdzināt šādus izdevumus.
- 47 Šajā ziņā no pastāvīgās judikatūras izriet, ka LESD 267. pantā paredzētā procedūra ir instruments Tiesas sadarbībai ar valstu tiesām, ar kura palīdzību Tiesa valstu tiesām sniedz Savienības tiesību interpretāciju, kas tām ir vajadzīga, lai izspriestu tajās izskatāmo lietu (skat. tostarp 2009. gada

24. marta spriedumu lietā C-445/06 *Danske Slagterier*, Krājums, I-2119. lpp., 65. punkts, kā arī 2011. gada 15. septembra spriedumu lietā C-197/10 *Unió de Pagesos de Catalunya*, Krājums, I-8495. lpp, 16. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 48 Šīs sadarbības kontekstā uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju attiecas atbilstības prezumpcija. Valsts tiesas iesniegto lūgumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (it īpaši skat. 2006. gada 5. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-94/04 un C-202/04 *Cipolla* u.c., Krājums, I-11421. lpp., 25. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Unió de Pagesos de Catalunya*, 17. punkts).
- 49 Šajā lietā, ciktāl no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka ar savu pamatlietā celto prasību STV ir izvirzījusi prasījumu samaksāt “saprātīgu kompensāciju” Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punkta izpratnē, uz iesniedzējtiesas trešo jautājumu ir jāatbild, jo tas skar minēto “saprātīgas kompensācijas” jēdzienu.
- 50 Šajā ziņā ir pietiekami konstatēt, ka Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktā attiecībā uz augu šķirnes prettiesiskas izmantošanas gadījumu ir noteikta vienīgi saprātīga kompensācija, tomēr citu zaudējumu, nevis to, kas ir saistīti ar minētās kompensācijas nesamaksu, atlīdzība nav paredzēta.
- 51 Šajos apstākļos uz trešo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka atlīdzības samaksa, kompensējot izdevumus, kas ir izlietoti augu šķirnes īpašnieka tiesību ievērošanas uzraudzībai, nav iekļaujama Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktā paredzētās “saprātīgās kompensācijas” aprēķinā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 52 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) lai noteiktu “saprātīgu kompensāciju”, ko saskaņā ar Padomes 1994. gada 27. jūlija Regulas (EK) Nr. 2100/94 par Kopienas augu šķirņu aizsardzību 94. panta 1. punktu maksā lauksaimnieks, kurš ir izmantojis audzēšanā iegūto aizsargātas augu šķirnes pavairojamo materiālu, neizpildot pienākumus, kuri tam ir uzlikti atbilstoši šīs regulas 14. panta 3. punktam, skatot to kopsakarā ar Komisijas 1995. gada 24. jūlija Regulas (EK) Nr. 1768/95, ar ko īsteno noteikumus par izņēmumu lauksaimniecībā, kas paredzēts 14. panta 3. punktā Padomes Regulā (EK) Nr. 2100/94 par Kopienas augu šķirņu aizsardzību, kurā grozījumi ir izdarīti ar Komisijas 1998. gada 3. decembra Regulu (EK) Nr. 2605/98, 8. pantu, par aprēķina pamatu ir jāizmanto nodevas, kas tiek iekasēta par attiecīgo aizsargāto augu šķirņu pavairojamā materiāla licencētu audzēšanu tajā pašā reģionā, summa;
- 2) atlīdzības samaksa, kompensējot izdevumus, kas ir izlietoti augu šķirnes īpašnieka tiesību ievērošanas uzraudzībai, nav iekļaujama Regulas Nr. 2100/94 94. panta 1. punktā paredzētās “saprātīgās kompensācijas” aprēķinā.

[Paraksti]